

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

za celo leto predplačan 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 6 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspedijca v „Katal. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 281.

V Ljubljani, v četrtek 7. decembra 1899.

Letnik XXVII

Slaba vest.

Iz Gradca, 5. decembra.

Kadarkoli se je vršila na graškem vseučilišču kaka akademiška slovesnost, povabil je rektor vselej vsa nemška dijaška društva (kat. društvo »Carolino« izvzemši), da se je oficijelno vdeležo. Nikdar pa še ni noben rektor vabil slovanskih dijaških društev, da bi oficijelno prisostvovali pri inauguraciji ali kakih drugih taki slavnosti. Pač enkrat, ko si je cesar ogledal novo vseučiliščno poslopje . . . Drugače pa je senat ostentativno preziral slovansko dijaštvo, in ko so slovanski dijaki protestovali proti takemu zapostavljanju, odvrnil je senat, da bi nastali vsled tega nemiri, da bi jih senat ne mogel braniti proti nemškima dijakom.

Danes pa so slovanski dijaki kar nakrat dobili vabilo, naj se oficijelno po svojih zastopnikih udeležo sobotne slovesne otvoritve novih zavodov z zagotovilom, da se jim ni bati napadov z nemške strani.

Odkod ta nagla izprememba, vprašal bi se lahko bravec, ki ne pozna graških vseučiliščnih razmer. Odkod ta naklonjenost in prijaznost mestu tradicionalne mržnje in zoprnosti?

Razlog je očividni. V soboto pride na to slavnost tudi naučni minister Hartel. Senat prav dobro ve, da si minister ne bo samo ogledal novih zavodov, ampak da bo tudi bržkone poizvedoval, kako uspeva vseučilišče. Bržčas je tudi že izvedel, kako rapidno nazaduje medicinska fakulta, skoraj gotovo je tudi slišal o nemško-narodni zagrizenosti nemških profesorjev, in morda je minister že spravil ta dva pojavi, zagrizenost profesorjev in izostajanje slovanskega naraščaja v vzročno zvezo.

Senat slutí, da minister ne prinese dosti hvale s seboj, ampak graje in opominov. To pa ni prijetno!

Da se morda vsem tem neprijetnostim izogne, sklenil je senat tudi slovansko dijaštvo povabiti na slavnost, da lahko ministru pokaže, kako divno soglasje vlada med profesorji in slovanskimi dijaki, kako kolegijalno se ljubita na graškem vseučilišču burš in Slovan! Seveda namerava senat ministru zatrjevati, kako lažnjiva in pretirana so poročila o nemško nacionalni nestrpnosti graških profesorjev, ki prihajajo v svet.

V senatu sede modre nemške glave, a za to pot so se vračunile. Slovansko in italijansko dijaštvo se pač ne bo dalo več porabiti za štafažo nemškemu zagrizencem, in se slavnosti oficijalno ne bo demonstrativno vdeležilo. Naj le minister poizveduje, kje so zastopniki nemških dijakov in zakaj so izostali! Ako bi slovanske dijake o ti priliki senat lahko varoval napadov s strani nemških buršev, zakaj bi jih tudi sicer ne o drugih prilikah, kadar se ne gre za njegovo kožo, ako bi hotel.

Seveda bo skušal senat pomagati si iz zadrege in z obljubami pridobiti slovanske dijake, da se vdajo njegovi želji. Toda upamo, da se Slovani ne bodo dali preslepiti, zakaj neizpoljenih obljub so dobili že dosti, a še več pljusk.

Naj le minister izve, kako ravna senat s slovanskim dijaštvom, kadar ga ne rabi za štafažo! Morda se na ta način kaj doseže, da zavlada polagoma duh mirnosti in spravljivosti med nemškimi profesorji in po njih pred nemškimi dijaki, zakaj »wie die Alten sungen, zwitschern die Jungen«.

Državni zbor.

Dunaj, 6. dec.

Spravne obravnave pokopane.

Pravo so uganili tisti, ki takoj iz početka od spravnihi pogajanji niso pričakovali nobenega uspeha. Škoda za delo in čas, ki so ga zastopniki desnice

potratili z najboljšim nameuom, da bi oživili ohromeli parlamentarizem ter omogočili rešitev najnujnejših državnih zadev. Lojalno so Nemcem ponudili roko v spravo, predložili jim spravne pogoje, katere bi smeli in mogli vedgo vsprejeti, toda vsled pritiska radikalne stranke in brezozirnega časopisja so odklonili vse predloge ter pokopali spravne obravnave.

V prvi vrsti sta prišla v poštev predloga poslanca Povšeta in dr. pl. Fuchsa. Kakor znano, je Povše v sporazumu s češkimi poslanci nasvetoval: Vlada naj s privoljenjem levice naredbenim potom za češke okraje določi češki notranji uradni jezik. Zato pa naj češki poslanci premene sedanjo parlamentarno taktiko, da se še ta mesec rešijo nujne vladne predloge. Ob enem pa naj zbornica takoj izvoli odsek, da sestavi splošen jezikoven zakon. Nemci so ta predlog odklonili, češ, da se protivijo vsaki jezikovni naredbi. Da je to le prazen izgovor, je jasno. Saj velja sedaj za Češko znana jezikovna naredba iz l. 1880.

Dr. pl. Fuchs je s svojim predlogom Nemcem prišel čez pol pota nasproti. Nemci bi Čehom le to dovolili, kar jim že sami priznajo v svojem binkoštnem programu. Toda tukaj so imeli izgovor pri rokah, da ne puste trgati binkoštnega programa. A vzpričo teh dejstev danes levičarska glasila zastopnikom desnice očitajo neolojalnost, neodkritosrčnost in nespravljivost, dr. Fuchsa pa obirajo kot nekakega nemškega renegata in češkega agenta. Osebito »N. Fr. Pr.« piha na desnico, kakor razjezen gad. In vse je hinavščina in intriga! Pododsek in sinoči skupni spravní odbor sta se razšla brez vsacega sklepa in vspeha. Vitez Javorski je pretočil nekaj solz, ki pa menda nemških src niso ganile.

Kaj sedaj? V temi in megli jadra ladija na širokem morju brez določene smeri in vesla. Po zbornici zopet straši baron Chlumecky, ki baje

LISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja. 1899.

(Ocenili Cirilci.)

II.

Dr. Lampe: Zgodbe sv. pisma, šesti snopič. Letošnji snopič »Zgodbe« obsega konec psalmov in zgodovino judovskih in izraelskih kraljev od Salomona do preselitve Izraelcev v asirsko sužnost. Kar se tiče psalmov, moramo biti pač hvaležni gosp. pisatelju, da nam je podal te vzvišene speve v celoti in v tako krasnem in dovršenem prevodu, v kakoršnjem jih do sedaj še nismo čitali v našem jeziku.

Razlaga je tu večinoma kratka, ker dober in jasev prevod že sam na sebi odpravi veliko težkoč in ogladi težje umljiva mesta. — Iz zgodovinskih knjig (knj. Kraljev in Kroniške) je povzel one dogodke, ki so važnejši za razvoj izraelske zgodovine in poučni za življenje. Kratko in umljivo nam predóči Salomonov tempelj, dalje nam podaje pregledno zgodovino naslednikov Salomonovih v obeh kraljestvih in proti koncu nam

navede nekaj zelo zanimivih podatkov iz zgodovine in mitologije Asircev in Babiloncev, katere bode zlasti izobraženo občinstvo čitalo z zanimanjem. Temu doda tudi nekaj odlomkov nekaterih bolj znamenitih klinopisnih spomenikov, katerih besedilo se čudovito vjema s pripovedovanjem sv. Pisma. — Zgodbam Salomonovim je dodal g. pisatelj tudi njegove spise, namreč knjigo Pregovorov, Pridigarja in Visoko pesem. Iz prvih dveh posame čisto primerno le nekatera mesta, ki obsegajo razne lepe in koristne nauke, na katere nas opozarja g. pisatelj v svojih vseskozi zelo umestnih opazkah. Visoka pesem potrebuje radi težje umljivosti več razlage, radi tega ima daljši uvod in le malo svetopisemskega besedila s primernim pojasnilom. Zelo obširno obravnava zanimive in poučne zgodbe proroka Elije in Elizeja. Proti koncu so uvrščeni med zgodovino izraelskega kraljestva tudi spisi nekaterih malih prerokov iz te dobe.

Prevod svetopisemskega teksta je v obče natančen, a ob enem tako jasev in lahko umljiv, da bi se res komaj daló sv. Pismo lepše prevésti v slovenščino, dasi dela sicer to delo prelagateljem mnogo težav. Razlaga svetega teksta, zgo-

dovinska in starinoslovska pojasnila so pisana jako poljudno in tudi preprostemu čitatelju umljivo. V pojasnilo besedila je preskrbela družba tudi za letošnji snopič dokaj primernih slik. — Želimo le, da bi »Zgodbe«, ki delajo čast naši vrli družbi in neutrudnemu g. pisatelju, mnogo koristile našemu narodu, ki naj bi jih pridno prebiral in ne vrgel med staro šaro, kakor se godi — žal — čestokrat z Mohorjevimi knjigami. Naj bi ne manjkalo »Zgodbe« v nobeni slovenski hiši, zlasti pa naj bi jih vzelo tudi naše izobraženstvo tu in tam v roke, kajti ravno omikanim krogom je znabiti malokatera slovenska nabožna knjiga tako primerna in koristna, kakor »Zgodbe sv. pisma« ki ustrezajo ob enem njih vedoželjnosti in bogoljubnosti.

III.

Premišljevanja o presvetem Rešnjem Telesu. — Spisal Janez Krstnik Pagani. — Po italijanskem izvirniku priredil duhovnik krške škofije.

Knjigo je spisal v italijanskem jeziku učeni in pobožni laški duhovnik Janez Krstnik Pagani, bivši semeniški vodja v Novari. Hitro se je omilila častivcem presv. Rešnjega Telesa. Prestav-

šče novega krmilarja. Ali je vsega tega treba bilo? Ne in stokrat ne! Grof Clary je danes ondi, kjer je bil leto osorej grof Thun, le s tem razločkom, da nima nobene večine.

Današnja seja

je bila precej mirna, ker se češki poslanci niso ustavili koncu debate. Govoril je najprvo gor. avstrijski poslanec Pfliegl o potrebi uravnave raznih tamošnjih rek in hudournikov. Nato poljski poslanec Henzel predlaga konec debate o proračunu v prvem branju. Predlog je bil vsprejet, ker je zanj glasovala s Poljaki in kat. ljudsko stranko vsa levica. »Slov. kršč. narodna zveza« je s Čehi glasovala proti predlogu že iz tega razloga, da bi še dobil besedo posl. Povše. On je bil namreč od »Zveze« dobil nalog, da v kratki, krepki izjavi vladi izrazi nezaupanje, ker ni nevtralna in je tudi nasproti Slovincem pokazala svoje nasprotstvo. O tem pričajo zadnja imenovanja za Celje, Pliberk in Velikovec

Generalni contra-govornik, češki poslanec Schwarz, je skoraj dve uri mirno, stvarno in temeljito razpravljal vzroke in posledice krutih narodnostnih bojev v Avstriji ter končno izjavil, da bodo češki poslanci glasovali proti proračunu. Generalni govornik levice dr. Gross kratko izjavi, da umakne svoj predlog, naj bi proračunski odsek že v petih dneh o začasnem in definitivnem proračunu zbornici predložil svoje poročilo. S tem je bilo prvo branje končano in vladne predloge glede proračuna se izroče odseku.

Olajšave pristojbin.

Poslanci Strobach in tovariši ter dr. Naxera in tovariši so nedavno predlagali, naj se podaljša zakon z dne 11. junija 1881. glede olajšanja pristojbin od hipoteknih konvertiranj. Zakon namreč določa, da se pristojbine primerno znižajo, ako se vknjiženi dolgovi presnamejo z novimi proti višjim obrestim. Ta zakon se je najprvo podaljšal do konca 1885., nato do konca 1888., 1893. in 1899. letos mu torej poteče veljavnost. Danes pa je zbornica po kratki debati, katere so se udeležili poročevalec dr. Pattai, dr. Naxera in dr. Blažek, vsprejela nasvet justičnega odseka z načrtom zakona, da se dotične olajšave podaljšajo z novim letom.

Izpričevalo sposobnosti za gostilničarje.

Koncem današnje seje je češki posl. Hořica vtemeljeval svoj predlog, naj bi se določilo izpričevalo sposobnosti za gostilničarje in razširile pravice tega obrta. Predlog so do 1/6 ure podpirali Holansky, dr. Stojan, Doležal, Adamec in Březnovsky, levičar Kaiser pa jim je očital, da je predlogu namen le obstrukcija. Soc. demokrat Zeller je govoril proti izpričevalu sposobnosti. Nujnost ni obveljala. Nato se je pričelo prvo branje vladne predloge glede prepustitve užitninskega davka od piva, žganja in petrolja. Prvi govori soc. demokrat Hannich.

Prihodnja seja jutri.

Interpelacija

posl. dr. Kreka in tovarišev na voditelja finančnega ministerstva.

ljali so jo v razne jezike. L. 1892. jo je podalo »društvo sv. Jeronima« Hrvatim. Letos jo je poslala tudi družba sv. Mohorja svojim udom v slovenskem prevodu. Knjiga je važna za sedanjí čas. Po vsem Slovenskem bo gojila goreče češčenje do presv. Rešnjega Telesa. Gospod prevajavec je razdelil knjigo v dva dela. Prvi del obsega 31 premišljevanj o presv. Rešnjem Telesu, drugi del je molitvenik.

V jezikoslovnem oziru ni dosti pripomniti. Prevod se sicer gladko bere, vendar diši semtertje po laškem izvorniku.

V začetnih premišljevanjih so nekateri okorni stavki. Malenkostne nedoslednosti so: zmiraj — zmerom, srce Jezusovo — Srce Jezusovo, raztresen — raztrešen i. dr. Napčno rabi: zamore in napčno prevaja pogostni laški »fare«. Enklitike stavi g. prevajavec na mnogih krajih za glagol. Na strani 26 je stavek povzet iz sv. pisma: Izpraznil je samega sebe in vzel na se podobo hlapčev. Bolje bi bilo: Uničil je samega sebe i. t. d. Na strani 85. in 174. rabi besedo »pomagilo« v pomenu pripomoček.

Priporočati knjige ni treba, ker se sama priporoča z lepo vsebino

V državnem proračunu za leto 1900 v statusu finančnega ravnateljstva v Ljubljani ni vstavljeno mesto finančnega nadsvetnika, ki je glasom proračuna za leto 1899 zistemizovano in tudi že popolnjeno.

Ako primerjamo državna proračuna za leti 1899 in 1900, vidimo, da je bilo konceptno osobje vodivnih finančnih oblastev od 1899 na 1900 pomnoženo in sicer v Dolenji Avstriji za 5, v Gorenji Avstriji za 3, na Tirolskem za 5, na Štajerskem za 5, na Primorskem za 5, na Češkem za 4, na Moravskem za 12, v Šleziji za 1, v Galiciji za 11, v Bukovini za 1.

Status za Solnograško, Koroško in Dalmacijo je ostal nespremenjen, za Kranjsko je bil pa reduciran za jednega finančnega nadsvetnika. V uradni »Laibacher Zeitg.« je bilo dne 13. febr. 1899 št. 35, prijavljeno, da se zboljšanje statusa za finančno konceptno osobje na Kranjskem izvede že v letu 1899, nadaljnega zboljšanja je pa pričakovati za leto 1901. Vzpričo državnemu proračunu za leto 1900, v katerem se ne nahaja že zistemizovano in spopolnjeno mesto finančnega nadsvetnika, bi imela omenjena prijava jednostavno le namen, da se z njo slepi javnost.

Ne glede na to je absolutno neumljivo, da bi bilo na Kranjskem umestno zmanjšanje finančno-konceptnega osobja, ako se mora v 10 drugih kronovinah že v letu 1899 pomnoženi status še pomnožiti v letu 1900.

Ako imamo tu opraviti s kako težko umljivo zmotu, se more nanašati to dejstvo le na politične, slovenskemu narodu sovražne vzroke.

Podpisani toraj vprašamo:

1. Iz kakega vzroka se je za Kranjsko preje zistemizovano mesto finančnega nadsvetnika črtalo za leto 1900?

2. Jeli njega Prevzvišenost voljna omenjeno mesto finančnega nadsvetnika naknadno vstaviti v proračun za leto 1900.

Dunaj, 6. decembra 1899.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. decembra.

Posl. dr. Ebenhoch o položaju. Precejšnje presenečenje je vzbudil včerajšnji oficijozni »Fremdenblatt« z dr. Ebenhochovim člankom o sedanjem parlamentarnem položaju. Iz tega članka se najprej razvidi, da ga je narekovalo nekako navdušenje za »državne potrebe«. Nagodba, pravi ta mož, se ne sme dovoljevati jedni vladi, drugi pa odrekati, se ne sme izrabljati za politično orodje. Thunu je bila desnica voljna (?) dovoliti nagodbo; ako je Claryju ne dovoli, so diskreditirani njeni zastopniki očitalo bi se jim lahko, da so delali slabo in državi provzročali velike preglavice. Seveda se omenjata nadalje tudi proračun in proračunski provizorij, ki sta kajpada istotako »državni potrebi«. Konečno preide posl. na spravni predlog zborničnega predsednika dr. Fuchsa, ki je baje jedino umesten, da odstrani vsa nasprotja in ustvari v parlamentu večino, kakoršno potrebuje nagodba oziroma grof Clary. — Clary bo gotovo hvaležen posl. dr. Ebenhochu, da je tako dobro obračal vodo na njegov mlin, manj pa pravi ljudski zastopniki, posebno slovanski, ki bi svojim volilcem bili naravnost v obraz, ko bi dovolili nagodbo vladi, v katere osredju se nahaja največji »prijatelj« Slovanov, minister Kindinger.

Viharna razprava v ogerski poslanski zbornici. Te dni se vrši v ogerski poslanski zbornici razprava o kvoti. Vladi in njenim mamelukom je sicer dobro znano, da bo razprava končana tako, kakor si žele sami, vendar pa vprizarja opozicija sem ter tje precej burne škan-dale, ki spominjajo na dogodke v decembru minulega leta. Sedaj sicer nasprotniki Szellovi niso pričeli burne obstrukcije na vsej črti marveč se večinoma zadovolje z baje še uspešnejim sredstvom tajnih sej, toda že to zadostuje, da se razprava vedno bolj zavlačuje. Opozicija z vso silo zahteva, da se sploh ne vrši razprava o tako »krivičnem« kvotnem razmerju, kakor ste je sklenili kvotni deputaciji. Opozicijonci zahtevajo znižano kvoto za Oggersko ali vsaj status quo, (kako milostno!), sicer pa naj se Oggerska popolno loči od Avstrije.

V hrvatskem deželnem zboru se vrši te dni burna razprava o finančnejni nagodbi z Oggersko. Ker je vlada uvidela, da pravočasno ne

bo prodrla s celotno nagodbo, je predložila saboru samo provizorij. Proti temu se je kajpada oglasila vsa zjedinjena opozicija in posl. Bresztyensky je naravnost zahteval, naj v oči-gled toliki nečuvnosti od strani vlade odlože svoje mandate vsi hrvatski državni poslanci. Na vladne mameluke seveda postopanje vlade prav nič ne upliva in provizorij je bil vsprejet. Upati je, da bo opozicija našla še dovolj prilike za osvetljevanje žalostnih razmer v Hrvatski.

Razmerje mej Zveznim državam in Nemčijo ter Anglijo. Kongresu severoameriških zveznih držav je došla predvčeranjim poslanica predsednika Mac Kinleva, v kateri govori največ o zunanji politiki. Potem, ko se predsednik znova drzne trditi, da Amerika ni dolžna priznati kake odškodnine za v Pennsylvaniji ubite avstro-ogerske podanike dné 10. septembra 1897, preide takoj na razmerje mej Ameriko in evropskima državama Nemčijo in Anglijo. Razmere do Nemčije so kar najprisrčnejše. Naklonjenost Nemčije se kaže pred vsem v dovoljenju, da se sme mej Borkumom in Emdenom položiti kabel, in pa ugodni rešitvi samoškega vprašanja. V zvezi z Nemčijo se povzdiguje obestranska trgovina in komisija, katero je postavila Amerika skupno z Nemčijo, bo mnogo pripomogla do daljnega procvita trgovine in obrta. — Nič manj prijateljsko razmerje pa vlada tudi mej Anglijo, s katero se je ugodno rešilo posebno vprašanje glede Alaske. Posebno prijateljstvo pa hočemo skazovati, pravi Mac Kinley, z najprijaznejšo nevtralnostjo v sedanji nesrečni vojski v Južni Afriki. Zvesti hočemo ostati načelu, da ne sklepamo nikakih zvez v zadevah, ki se neposredno ne tičejo naše dežele. — Iz teh besed se da sklepati, da je Chamberlain grzno pretiraval, ko je govoril o angleško-nemški-ameriški zvezi. Amerikani ne sklepajo zvez v zadevi, ki njim ne obeta dobička.

Cerkveni letopis.

Dvojni jubilej pri Sv. Janžu na Dravskem polju.

Približal se je dan slave za našo župnijo, izredni dan, ko je »zlato sveto mašo« popeval priljubljeni nam gospod župnik Janko Simonič. Staro in mlado, vse je pač po svoji moči tekmovalo pri delu za praznično pripravo. Gospodarji so po svojih občinskih zastopnikih oboje občin, ki se nahajata v področji župnije, namreč Sv. Janž in pa Sv. Marjeta, — obe občini sta jubilarija imenovali za častnega občana Župani pa so ga razveselili z raznimi spominskimi darovi.

V predvečer praznika so pevci bralnega društva pod vodstvom gospoda Janeza Krajnca jubilantu zapeli podoknico. Ob enem se je s petjem vrstila slivniška godba, ki jo je bil naprosil gospod Davorin Fric. Temo pa je razganjal bengalični ogenj, ki ga je netil gospod Jože Šnuderl. Na dan slavnosti so s svojimi darovi prišli še učitelji in kapelani.

Od dne 15. novembra 1874, ko je jubilarit prišel k Sv. Janžu, pa do danes, t. j. v jednom četrstoletju, je župnika v dušnem pastirstvu podpiralo zaporedoma sedem kapelanov. Izmed pomočnikov so trije (Purgaj, Jakobina, Hernah) v večnosti. Ostali še živi štirje (Karba, Kralj, Sigl, Mlasko) so, kakor je to ob zlatej maši navada, nameravali svojemu predstojniku oskrbeti zlatomašniško palico. Palica pomaga človeku pri hoji, podobno kapelani pomagajo župniku pri njegovih dušnopastirskih opravkih. Ali kapelani so po nekem »špijonu« zvedeli, da zlatomašnik še ne mara za palico na potu do oltarja. Tudi prav! Saj gospod je res še mladeniški čil in gibčen, kakor je bil tistokrat, ko je pred petindvajsetletjem nastopil svojo službo. Vsled tega so kapelani opustili misel na palico ter so pri šolskih sestrah v Mariboru naročili štolo ter mu jo izročili s prisrčno željo, naj bi gospod župnik duhovniško službo kot zlatomašnik opravljal do najskrajnejše meje življenja človeškega.

Semkaj so prihiteli milostljivi gospod inful. prošt Fleck iz Ptuja, potem vč. gg. zlatomašnik Ciringer iz Slivnice in župnik Sorglechner s Hajdina, prvi je »pri Sv. Janžu« kapelanoval od dne 10. junija 1853 do 30. septembra 1855, drugi pa od 21. marcija do 31. avgusta 1873; prišli so seveda tudi drugi duhovniki iz sosednjih župnij, nadalje bivši kapelani jubilaritovi, oba občinska odbora, požarna bramba domača, 260 spletenih

deklet in kdo bi znal povedati število ostalih župljanov od graščaka do siromaka. Toda žalibog! Milostljivi gospod knezoškof niso mogli priti gledat, kar jim je bila pripravila ljubezen vernikov »pri Sv. Janžu«. Iz Maribora se je pripeljal prečastiti gospod kanonik in stolni župnik Bohinc. Stopivši pred nas je nam po medsebojnem pozdravu razložil, da je milostljivi gospod knezoškof, ki je v dekanovinah Konjice in Novacerkev skoz cele tri tedne hodil po župnijah in delil zakrament svete birme, danes prevržen, in torej ni mogel iti od doma. Gospod kanonik nas je po naročilu presvetlega gospoda škofa prav prisrčno pozdravil. Odtod smo v procesiji šli proti župnišču. Tu je stal velelep slavolok z napisom: »Srčen pozdrav milemu Nadpastirju in drugim gostom!« Potem smo začeli korakati v cerkev.

Prostorna hiša Božja bila je vernikov natlačeno polna. Na predganico stopil je prečast. g. kanonik Bohinc. Govornik nam je med ostalim povedal, da je bil on, ki je pred četrtoletjem, t. j. dne 15. novembra 1874 župljanom predstavil »novega« župnika. Tistokratni »novi« župnik danes obhaja dvojni jubilej, »zlati« in »srebrni« jubilej, t. j. petdesetletnico duhovniške službe ali »zlati sv. mašo« in ob enem tudi petindvajset letnico župnikovanja »pri Sv. Janžu«. Pod konec govora prebralo se je še pismo, v katerem mil. gospod knezoškof s pohvalo in zahvalo našteva zasluge, ki si jih je jubilent nabral v dolgej vrsti službenih let kot kapelan in provizor in župnik, imenito pri sv. Janžu je marljivo obdelaval vinograd Gospodov.

Sedanji jubilent je bil posvečen v tretjem letu bogoslovnih študij. Službo dušnopastirsko je l. 1850. nastopil v Selnici nad Mariborom, l. 1854. premestili so ga v Ljutomer, kjer je služil dve leti, potem je kapelanoval (1856—1861) v Mariboru »pri slovenski cerkvi«, (sedaj frančiškanska župnija), v uradu nadomestoval je starega župnika pri Sv. Marjeti ob Pesnici (1862. in 1863.), nadalje kapelan in provizor pri Sv. Marjeti niže Ptuja (1863—1867), zopet kapelan in pozneje provizor v Ormožu (1868. in 1869.); v jeseni leta 1869. nastopil je župnijo Sv. Ožbald ob Dravi, in l. 1874. preselil se je k Sv. Janžu na Dravsko polje.

Pri sv. maši so gospodu jubilantu stregli inful. prošt Fleck, bivši njegov kapelanski tovariš v Mariboru, č. g. Karba, župnik v Zrečah, in č. g. Kralj, župnik v Leskovcu v Halozah. Petje na »shodah« (koru) vodil je g. nadučitelj Hren. In ko je sklepoma zlatomašnik zapojeval pesem zahvalnico (Te Deum), razlegati se je pesem začela v domačej besedi iz neštetih grl vrlih in svojemu dušnemu pastirju iz srca udanih župljanov.

B. R.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. decembra.

(Deželni predsednik baron Hein) se je podal s soprogo v Montreux v Švici, kjer je umrl grof Apraxin, oče gospe baronovke.

(Pogreb + Iv. Perdana) se je vršil včeraj popoldne zelo veličastno. Truplo je pred hišo blagoslovil presv. knezoškof, pogreb je pa ob obilni azistenci vodil šentpeterski župnik č. g. Malenšek. Pogreba sta se vdeležili pevski društvi »Slavec« in trgovsko pevsko društvo, ki sta pred hišo in ob grobu peli žalostinke, potem gasilno, rokodelsko in zidarsko ter tesarsko društvo, gojenci Marjanišča, zastopniki raznih drugih društev in korporacij, potem deželni predsednik Hein, vojaški dostojanstveniki, deželni glavar Oton pl. Detela, župan, stolni prošt dr. Klofutar ter številni zastopniki raznih uradov in učilišč.

(Inštalacija) novega stolnega prošta celovškega, preč. g. Lamberta Einspielerja, drž. poslanca, predsednika družbe sv. Mohorja itd., se vrši v soboto dne 9. dec. ob 1/9. uri predpopoldnem v celovški stolnici.

(Osebne vesti.) Pravosodni minister je imenoval sodnega pristava Mat. Fabijana v Ajdovščini okrajnim sodnikom za Kobarid, in premestil sod. pristava Henr. Lasica iz Tolmina v Ajdovščino. — Mesto novega konceptnega praktikanta extra statum pri mestnem magistratu je

podeljeno fin. konceptnemu praktikantu Miljutinu Zarniku.

(Nagla smrt premeta dr. Hebenstreita v Gradcu.) Včeraj popoldne je stolni dekan prelat Hebenstreit pokopaval prednico zavoda Vincencijevo. Ko se je pogreb pri Marijni cesti vstavil, stopi prelat k rakvi a se hipoma zgrudi na tla. Odvedli so ga v bližnjo hišo, dali v sv. olje in v 10 minutah je umrl zadet od kapi. — Pokojnik je bil zlatomašnik in v Gradcu obče priljubljen.

(V sinočni seji obč. sveta ljubljanskega) se je na predlog odb. Senekoviča sklenilo od dovoljenega posojila v znesku 800.000 gld. najeti pri mestni hranilnici za sedaj 450.000 gld. proti 4 1/2 % obrestin in 50 letnemu amortizovanju ter to svoto sledeče porabiti: 120.000 gld. za »Mestni dom«, 50.000 gld. za novo ubožnico, 20.000 gld. za ljudsko kopel, 60.000 gld. za deklinško osemrazrednico pri sv. Jakobu in 200.000 gld. za razširjanje elektrarne. S tlakovanjem cest se počaka do dogotovitve električne železnice, istotako z grajenjem novih cest, le podaljšanje Hilserjevih ulic iz Gradišča do Tržaške ceste je nujno. Nadalje se je vsprejel predlog odb. Plantana, naj se župan takoj obrne s prošnjo do železniškega ministerstva, da se čim prej predlože načrti glede uravnave ljub. južnega kolodvora in odredi komisijonalna razprava. — Konečno se je sklenilo napeljati vodovod na Prule za proračunani znesek 1800 gld.

(Šolstvo.) Vodja učnega ministerstva dr. Vilj. pl. Hartel je izdal dne 3. nov. instrukcijo na c. kr. deželne šolske nadzornike. Poleg določil, ki se tičejo uradnega delovanja nadzornikov in ki jih vzbujajo k rednemu nadzorovanju, je v § 1. te instrukcije ta določba: »C. kr. dež. šolski nadzorniki morajo z vso natančnostjo paziti na to, da se šola ne zlorabi v politične, narodne ali konfesijonalne agitacije. Z ozirom na njih medsebojno razmerje se pričakuje, da bodo težili po izvrševanju svoje naloge po medsebojnem sporazumljenju.« — Ta centralizacija šolskega nadzorstva je lahko koristna ali škodljiva — po političnem mišljenju nadzornikov.

(Važna razsodba iz Celja.) Za vse one liste, ki so bili zaradi kritike nad celjsko policijo za časa češkega obiska konfiskovani, je važno sledeče: G. Ivan Žimniak je stal včeraj 6. t. m. pred kazenskim sodnikom c. kr. okrajnega sodišča v Celju obtožen, da je v svoji vlogi na celjski mestni urad praes. 10. avg. 1899 se pritoževal, da je demonstrujoča množica pod azistenco celjske policije razgrajala pri njegovem stanovanju in nevarno pretila. Obtoženi g. Žimniak je rekel, da je pripravljen resničnost svoje trditve dokazati, kar je g. sodnik tudi dopustil. Več prič je nato pod prisego izpovedalo, da je bilo okoli 5 celjskih in 8 celovških policistov med demonstrujočo množico, ki je razgrajala in pretila onim v stanovanju g. Žimniaka. Policisti so pustili množico razgrajati in pretiti, dokler ni prišel od kapucinskega mosta sem g. okrajni glavar grof Attems. Takrat je pa vse brez poziva policije nakrat zginilo. Sodnik se je prepričal o resničnosti g. Žimniakove trditve o azistenci celjske policije pri razgrajanju in pretenju, ter je g. Žimniaka od obtožbe oprostil.

(Slovensko napredno učiteljstvo) je končno vendar vrglo od sebe plašč slovenskega narodnjaštva, s katerim je doslej pokrivalo svoje ribarenje mej slovensko inteligenco, in je srečno zlezlo poslancema Wrabetzu in Irotu pod kuto. Poslali so Engelberta Gangla in Jako Dimnika na shod »Deutsch-Oesterreichischen Lehrerbunda« na Dunaju in »Slov. Naroda« niti sram ni, o tem koraku poročati. — Tako bi pisal »Narod« o shodu avstrijskega učiteljstva, ko bi se napram liberalnemu učiteljstvu posluževal tistih psovk, katere rabi za krščansko delavstvo. Tudi tu bi naj obsojal dejstvo samo ob sebi, da se hočejo slovenski učitelji skupno z nemškimi organizovati, ker sta na shodu mnogo govorila znani Wrabetz in zloglasni Schönererijaneec Iro. Stanovsko organizacijo »Narodova« liberalnost privošči samo liberalnemu učiteljstvu, krščanskemu delavstvu pa ne!

(Porotne obravnave v Ljubljani.) Včerajšnja obravnava, o kateri smo že poročali, končala se je okoli 7. ure zvečer. Porotniki so vsa vprašanja soglasno potrdili in sta bila radi uboja in teške

telesne poškodbe obsojena Mih. Dobravec iz Zasp na 5 1/2 leta in Janez Petkoš na 5 let ječe. — Danes dopoldne so porotniki imeli pred seboj 17letnega Anton Tomšiča iz Kranja. Dve leti je kradel svojemu mojstru Konradu Pučniku. Posluževal se je raznih ponarejenih ključev, s katerimi je opetovano ulomil v omare. Ker si je z nakradenim denarjem privoščil dobro življenje, postal je sumljiv. Prijeli so ga in dobili so pri njem 1150 gld. Mojster trdi, da mu je ukral najmanj 1400 gld. Mladi tat je dobil 5 let težke ječe, poostrene s postom vsak mesec. — Danes popoldne je prišel na vrsto 43letni samski dninar Jurij Bergant iz Dvora pri Kranju. Tudi ta dela pokoro radi predolgih prstov. Po leti je primarširal iz Švice čez Tirolsko in Koroško na Kranjsko. Hodil je počasi, beračil po hišah in kradel sadje. V Kranju je ujel Šimničevega kapuna, ga zaklal in hotel z njim popihati. Domače dekletke in nekateri fantje so leteli za njim, a Bergant jim je pokazal nož, češ »Če se ne poberete, Vas zakoljem in umrli bodete«. O izreku porotnikov poročamo v prihodnji številki.

(Javno transparentno uro) dobi v kratkem stolpič na »Mestnem domu«.

(Iz Novega mesta.) V soboto dne 2. t. m. priredila je naše meščanske garde godba koncert v dvorani narodnega doma, na korist dijaški kuhinji. V zadnjih letih so se pri tej godbi zelo pogosto menjavali kapelniki, pa je godba trpela. Zato gre čestitati naši sl. gardi na pridobitvi takega kapelnika, kakor ga je dobila v osebi g. Emeršiča. Preustrojil je godbo, drži redno šolski pouk in je dober učitelj, to so nam tekom poletja pričale redne promenadne produkcije. Polotil se je tudi godbe na lok in ta večer prvič stopil pred občinstvo s salonskim orkestrom, zato pa smo zelo radovedni pohiteli v Narodni dom. Novomeščani smo razvajeni v godbi, in je tudi vsled obilnega uradništva mnogo vrlo izobraženih muzikov, ki navajeni dunajske glasbe, niso najmilejši kritiki, pa s tem prvim nastopom naše priljubljene gardne godbe smo bili splošno zadovoljni. Le na tej poti vrlo naprej, vstrajnost pripelje do zaželjenega cilja. Gospoda Emeršiča že poznamo kot izbornega solista na krilnem rogu, a ta večer je vendar v Rossinijevi Cavatini nas presenetil, njega cantilena na tem instrumentu je res mojsterska, v najfinjšem pp. je intonacija izborna. Pokazal se je pa tudi kot vzornega flavtista, vsa čast tudi na tem instrumentu. Novo mesto pa naj gleda da si obdrži to redko moč. Drugi člani orkestra so storili pohvalno svojo ulogo, posebno pozavnist je prav zelo dober muzik in njegov solo nas je popolnoma zadovoljil. Zadovoljni smo bili mi, zadovoljni smejo biti g. kapelnik in orkester, in upam, da bomo še velikokrat imeli priliko, tako živahno odobravati njih trud kot ta večer.

(Šolo so zaprli) v Litiji radi difteritike v nadučiteljevi rodbini.

(Musica sacra.) V petek 8. decembra pontifikalna maša v stolni cerkvi ob 10. uri: Instrumentalno mašo zložil Zdenko Skuhersky, graduale G. Preyer, offertorium Rob. Burgarell. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Tretja maša v A-mollu zl. Bern. Hahn, graduale »Benedicta es tu« zl. A. Foerster, ofertorij »Ave Maria« zl. J. B. Tresch.

(Iz Maribora) nam pišejo: V nedeljo je priredilo bralno in pevsko društvo »Maribor« Miklavžev večer. Čeprav so nemški mestni fakini vse lepake, ki so naznanjali ta zabavni večer, odstranili, vendar se je zbrala velika množica ljudi v veliki dvorani »Narodnega doma«. Cenilo se je, da je nad 1000 ljudi navzočih. Na sporedu je bilo tamburanje, petje, obdarovanje po Miklavžu in pa dve gledališčni igri »Nemški ne znajo« ter »Garibaldi«. Vse točke so se izvajale prav lepo in gladko, posebno Miklavž je vzbudil velik hrup; mi smo se smejali in veselili, otroci pa bali in jokali. Menimo, da so taki društveni večeri velike važnosti za prodiranje slovenske zavednosti po Mariboru, in naša želja je le, da bi se enaki večeri večkrat ponavljali. Sedaj je tudi že gostilna v »Narodnem domu« odprta in tem lažje se bo lahko slovensko občinstvo večkrat zbiralo in ogrevalo za narodno stvar.

(Nesreče.) Pila prijela je žagarja Franca Košček pri Tönniesu in mu odžagala srednji prst

desne roke. — Z voza je padel danes delavec v tovarni za žreblje Franc Pustotnik pri izkladanju premoga in se pri tem poškodoval na glavi, životu in si pohabil nogo.

(Der Süden.) Organ für die politischen, culturellen und wirtschaftlichen Interessen der Kroaten und Slovenen. Številka 48 tega lista prinaša sledeče: Wir und die Böhmen. System und Staat. Die Delegationen und die Slaven. Mittheilungen aus Bosnien und Herzegowina, Dalmatien, Kärnten (Nach Wurmser Rotschedl und Pirker!), Kroatien und Slavonien, Küstenland, Steiermark, aus der Heimat. Allerlei. (Die Südslaven beim Kaiser. Aus der slavischen Welt. Vereinswesen. Literatur: »Aus dem Garten der Lavanter Diöcese«, gesammelt vom Lavanter Domcapitular Dr. Jos. Pajek.) — Tudi ta številka ima prilogo (4 str.) — List stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. Naročuje se v upravnistvu, Dunaj, I., Plankengasse 4.

(Na poti v cerkev utonil) je 80 let stari Jožef Miklavčič na Krki, ko je šel 3. dec. zjutraj k sv. maši. Šla sta z ženo skupaj; a on je nekoliko zaostal in ugasnil luč, s katero si je prej svetil; to ga je pa tako zbegalo, da je zgrešil pot in zabredel naravnost v Krko. Klical je še na pomoč, katera je bila kmalu na mestu, a vendar prepozno. Bil je pošten mož stare koronine.

(Ogenj.) Dne 2. t. m. okolo 3. ure zjutraj je nas vzbudil iz spanja plat zvona. Velik žar čez Raco goro nas je opozoril, da gori na Spodnjih Poljanah. Vrli ognjegasci iz Starega trga so bili hitro na nogah in se takoj podali na 2 uri oddaljene Spodnje Poljane nesrečnežem na pomoč. Prišedši na lice mesta bila je že vsa vas v plamenu. Ker niti v vasi niti v njenej bližini ni nikakega studenca, in ker so se vsled že dalj časa trajajočega suhega vremena vse kapnice posušile, ni preostajalo drugega nego poslopja prepustiti strašnemu ognju in rešiti le kar je premakljivega blaga v hlevih in v hišah. Živino so sicer večinomoma vso po velikem trudu srečno spravili na plano, vse drugo pa, kot hišna oprava, obleka, žito, krumpir, sploh vsi poljski pridelki, kmetijska orodja, seno itd. je pa bilo žrtev strahovitega požara. Pogorelo je 8 kmetov z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Ostala je le ena sama hiša, ki stoji nasprotno onej, pri kateri je začelo goriti. Ogenj je nastal baje vsled neprevidnosti neke osebe, ki je na večer poprej znašala še ne popolnoma ugašen pepel za skedenj. Po noči je veter razpihal in raznesel živ pepel na gorljive tvarine poleg skednja, ki so se vnele in provzročile veliko nesrečo, ki se glede škode ceni približno 25000 gl. Pogorelci, ki so sicer zavarovani, toda le bolj za nezkatne svote, se ponižno in zaupno obračajo do usmiljenih src za kako podporo, bodisi v obleki, v žitu ali v denarju. Te milodare za nesrečneže hvaležno sprejema župni in županijski urad v Starem trgu pri Ložu na Notranjskem.

(»Slavljanska Lira«.) V Trstu prične izdajati z novim letom gosp. godbeni učitelj Hrabroslav Vogrič, list za tamburaške zборе.

(Stari in novi denar.) Novci za jeden goldinar se pri nas še sprejemajo v vrednosti 2 kron, dokler se naredba ne prekliče. Isto velja o državnih notah po 50 in po 5 gl. Isto velja o notah avstro-ogerske banke, dokler jih banka nazaj ne vzame. Nasproti pa cekini, ki so po zakonu z dne 9. marca l. 1870. kovani kot zlati denar po osem in štiri goldinarje, in kot trgovski novec kovani levantski tolarji, se od c. kr. blagajn več ne jemljejo in ne dajejo. Deželni zlati novci (po 20 in po 10 kron), se sprejemajo po nominalni vrednosti. Ako se vidi, da imajo oddani novci manjšo težo vsled rabe, se sprejemajo še po minimalni vrednosti. Odločilna za to je letnica. Če pa določi urad, da je novec izgubil pravo težo kako drugače, nego od navadne rabe, ni vezan, da bi ga sprejel v celi veljavi. Preljuknjani, obrezani ali zlomljeni cekini se ne sprejemajo, in se pri njih niti teža ne upošteva. Taki cekini naj se spravijo v denar tako kakor navadna zlatina.

(Delavska statistika na Nemškem), za katero se je pruska vlada od začetka precej brigala, je zadnji čas nekako zaspala. Dotična komisija 13 mesecev ni bila sklicana. Snide se zopet 15. dec., in se bo posvetovala o stanju delavstva pri ladijah na rekah in o gostilničarski obrti.

(Defraudant Čolig ujet.) Ravnatelj zagrebških pomožnih sodnijskih uradov Čoliga, ki je defraudoval 23.000 gld., so prijeli v Protu v trenutku, ko je hotel čez bolgarsko mejo. Dobili so pri njem samo 700 gld.

(Gospa občinska zastopnica.) V Bordj-Bou-Avreridju v Algeriji so izvolili gospo Alvissez za občinsko zastopnico. Prvi tak slučaj v francoskih kolonijah.

Društva.

(Društven shod »Slovenskega katoliškega delavskega društva«) bo v društvenih prostorih »Katoliškega doma« v nedeljo dne 10. t. m. ob pol 6. uri zvečer. Dnevni red: 1. Shod »Krščansko socialnega delavstva« avstrijskega na Dunaji in naše stališče. 2. Političen pregled. 3. Jeli res imajo katoliški demokratje v Belgiji enak program z socialnimi demokrati. — Vsaki točki sledi debata. Svoboda govora vsakomur zajamčena. Odbor.

(Vincencijeva družba) bo imela v Marijanišču prihodnjo nedeljo (10. grudna) zjutraj ob 7. uri sveto mašo in skupno obhajilo, popoldne ob 6. pa občni zbor.

(Občni zbor »Narodne čitalnice« v Novem mestu) bo v soboto, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Odbor.

(Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.) [Konec.] — Osnovna glavnica je lani znašala: 9781 K 36 v. K tej je letos naraslo: Volilo gospe Ane Pukl roj. Dub, 1000 K, (pristojbine je plačal pokojnice sprog v znesku 110 K). Kot ustanovniki so društvu pristopili: Slavno akad. društvo Slovenija 200 K, gg. dr. Janko Hočevar, odv. kand. na Dunaju, 100 K., slavni okrajni zastop v Ormožu 100 K. (prvi obrok), pokojni g. dr. Janko Pajk, 60 K. (tri obroke), Ivan Luzar, nadrevizor južne železnice, 40 K (dva obroka), gosp. dr. Fr. Ploj, c. kr. dvorni svetnik, 20 K. (1 obrok). — Z obrestmi vred je glavnica letos narasla za 1539 K. 8 v., znaša torej letos 11320 K. 44 v. — Razpoložna glavnica z obrestmi je znašala letos 4849 K. 78 v. Iz te so se pokrile podpore in upravni stroški s 3317 K. 88 v. — Cela imovina društva znaša koncem leta 12852 K. 34 v. Podpora se je razdelila v 403 slučajih med 81 podpirancev 3137 K., in sicer v denarju 1609 K. in 3057 obednic po 50 v., t. j. 1528 K. 50 v. Po študijah je bilo 4 juristov, 16 filozofov, 9 medicincev, 9 tehnikov, 2 kiparja, 1 agronom, 1 eksp. akademik, 1 slušatelj grafičnega zavoda, 1 obrtne šole, 1 slikar. Po kronovinah je bilo 68 iz Kranjske, 7 iz Štajerske, 4 iz Primorske, 2 iz Koroške. — Račune in knjige je pregledal revizor g. dr. Vlad. Globočnik pl. Sorodolski ter našel vse v najlepšem redu. Vč. g. msgr. Fr. Jančarju izrekel je občni zbor iskreno zahvalo za njegov trud in izredno požrtvovalnost pri težavnem poslu prvega blagajnika. Osebita zahvala gre tudi požrtvovalnim nabiralcem darov, kar je občni zbor enoglasno priznal. Naj vztrajajo še nadalje v korist dobrodelnemu namenu. Konečno je hvaliti posebno slovenske časnike i to: »Slovenec«, »Slov. Nar.«, »Domovino«, »Südost. Post.«, »Edinost«, »Soča«, »Novice«, »Der Süden« in še nekatere, ki so darove in druge stvari o društvu objavljali. Hvala presrečna bodi vsem, ki so na katerikoli način društvu pomagali, da je moglo vršiti in izpolnjevati težavno nalogo. Slovenska požrtvovalnost se je letos v izvanredni luči pokazala. Narasla je glavnica, narasla je razpoložna. V 11 letih je društvo razdelilo 23.926 K. S posebnim veseljem se je povdarjalo, da so nekateri podpiranci prejete svote že vrnili. — Pri volitvah, ki so se vršile per acclamationem, bil je msgr. Jančar opetovano naprosen, da še nadalje opravlja posle blagajništva, kar pa je žalibog odklonil reksi, da hoče pač v odboru ostati ter na drug način društvu koristiti, mesto blagajnika pa da ne more več vsprejeti. To važno in zares težavno službo prevzel je potem na vsestransko prošnjo poznati požrtvovalni rodoljub gospod dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I., Singerstrasse 7, kateremu naj častiti člani in dobrotniki društva pošiljajo darove za društvene svrhe.

Slovstvo.

»Dialoghi italiani, tedeschi e sloveni«, raccolti ed elaborati da Giuseppe Premru i. r. direttore ginnasiale, preceduti da una breve grammatica della lingua slovena. — Italienische, deutsche und slovenische Gespräche mit vorangehender, kurzgefasster Grammatik der slovenischen Sprache. — Laški, nemški in slovenski pogovori s kratko slovnico slovenskega jezika. Gorizia. Stab. Tip. e Libr. Giov. Paternolli, 1900.

Ta knjiga je izšla zdaj že v peti pomnoženi izdaji, kar je vsekako priporočilno zanj. Razdeljena je prav praktično v štiri dele. Prvi ob-

sega kratko slovensko slovnico. Prav dobro je pisatelj stisnil na 46 strani glavna oblikoslovna pravila slovenščine. Drugi del nas uči besed in izrekov v vseh treh jezikih, tretji obsega prave »pogovore«, četrti pa pisma. Pogovori se sučejo o navadnih, vsakdanjih opravkih in stvareh — kar je jako hvale vredno pri praktičnem jezikovnem pouku, kakor ga namerava ta knjiga. Na sploh moramo reči: knjiga je dobro sestavljena in urejena, pravilno pisana (izvzemši sem ter tam kako hibo v slovenščini, osobito glede pravopisa — n. pr. »rijuha«, »vboğa«, »vmri« itd.) — ter je vrlo uporabna. Kdor jo bode pridno prebiral, nabral si bo iz nje lep zaklad besed, izrekov in pogovorov, a kdor se je bode do dobra naučil, shajal bode dosti dobro na Laškem, Nemškem in Slovenskem.

Priporočamo jo toplo vsem, ki se radi praktično učé jezikov! — e —

Narodno gospodarstvo.

Oderuštvo pri žitni trgovini.

Ogrsko poljedelsko ministerstvo je izdalo ukaz, po katerem se naj omeji oderuštvo žitnih trgovcev. Ti kupujejo za nizko ceno žitne pridelke od revnih kmetov takrat, ko žito še le raste. Kmet mora plačevati davke, je zadolžen, rabi hitro denar, pa ga nima. Zato pa vzame od trgovca kupnino že spomladi ali po leti; seveda je zadovoljen z vsem, kar dobi. Jeseni pa žid pobere žetev — in kmet nima nič od svojega truda. To je pravo oderuštvo, in čisto prav je, da ga varuje javna oblast. Če državno pravdnistvo preganja manje pregreške, naj nastopi tudi proti takemu očitnemu oderuštvu. To pa ogrskim židom ni všeč, in budimpeštanska trgovska in obrtna zbornica je protestirala, da bi se taka trgovina imenovala oderuštvo in zabranjevala. Radovedni smo, kaj bo odgovorilo ministerstvo na to predrznost ogrskih židov. Najbrž se jim bo — udalo . . .

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. dec. Posl. dr. Krek nam je telefoniral sledeče: Glede shoda krščansko-socialnih delavcev izjavljam, da nisem bil vabljen na ta shod, da se shoda nisem vdeležil, dasi sem bil na Dunaju, ter da smatram vsako politično zvezo z državnozbornsko krščansko-socialno stranko v sedanjih razmerah kot narodno izdajstvo zaradi nespravljivega postopanja nemške »Gemeinbürgerschaft«. Socialno delovanje s to stranko je mogoče za gospodarski napredek delavstva, toda slovenski državni poslanec zaradi političnih razmer sedaj zato ni mogoč, in zato sem odklonil izvolitev v ta odbor.

Maribor, 7. decembra. Občinski svet je v sinočni seji sklenil vzhodni del »Bürgerstrasse« imenovati »Bismarckstrasse«. Dalje je izrekel zaupanje poslancu dr. Wolffhardtju ter mu naročil, naj ostane v nemški ljudski stranki.

Dunaj, 7. decembra. V poslanski zbornici je pričel danes prvi govoriti o porazdelitvenem zakonu posl. Maštalka najprej češki, potem nemški. Poslanec Dvořák je vložil nujni predlog glede odprave cesarske naredbe z dne 20. aprila 1854. o uredbi polic. kaz. prava.

Levov, 7. decembra. Danes dopoldne se je vršil sijajni pogreb bivšega zborničnega predsednika dr. Smolke ob prisotnosti deputacije poslanske zbornice pod vodstvom predsednika dr. Fuchsa, zastopnikov vseh slovanskih zvez in katoliške ljudske stranke. Pred hišo žalosti se je spominjal zaslug pokojnika deželni maršal grof Badeni, ob odprtem grobu pa predsednik dr. Fuchs, posl. Janda in Weigl ter župan in zastopniki vseučiliščnikov.

Rim, 7. decembra. Papež Leon XIII. se je nekaj prehladil. Dr. Lapponi pravi, da stanje ni nevarno, vendar je svetoval papežu, da je ostal v postelji.

Vojska v Južni Afriki.

Nekako po ovinkih prihaja poročilo o neki večji bitki ob reki Modder dne 28. m. m., o ka-

teri se je pa že obširno poročalo. Iz poročila, ki dokazuje, kako stikajo Angleži po le trohico ugodnih vesteh, in ki so je naslovili iz Pretorije, je razvidno, da je boj mej burskim generalom Delareyem in angleškim poveljnikom Methuenom isti dan trajal celih 12 ur. Buri so izgubili 17 mož; mejtem je padel tudi Delareyev najstarejši sin. Burske čete so zaprle Angležem pot proti severu in potem zasedle svoja prejšnja mesta. O angleških izgubah se seveda tu popolno molči, da poročilo bolj diši po zmagi.

Jako smešna poročila prihajajo sedaj vsak dan o usodi Ladysmitha. Buri dobivajo od 25. m. m. dalje vedno novih topov in močij, burske krogle postajajo vedno bolj uničevalne, mej Whitejevo posadko za mestnim ozidjem se porajajo nevarne bolezni in radi pomanjkanja živeža se morajo zmanjševati vsakdanje porcije vojakom. Vsa ta lestva neugodnostij za angleško posadko v Ladysmithu ima namen polagoma in nepreobčutno pomagati na vrhunec kapitulaciji, na katero morajo angleški generali konečno vendar le pripraviti prebivalstvo v domovini, ker je splavalo po vodi vsako upanje, da si zopet pribore že pred tedni izgubljeno mesto.

Še značilneje so pa vesti o pojavu neke bolezni mej Buri, o prepirih mej Transvalci in Oranji ter o velikih pripravah v Pretoriji, za katere obzidje se nameravajo skriti burske čete ter vsaj šest mesecev braniti pred angleškimi napadi. Namen teh vestij je pač samo ta, da se odvrne občna pozornost od Kaplanda, kjer se pripravljajo za Angleže zelo usodne stvari.

Berolin, 7. decembra. Specijalna brzjavka „D. Zeitg.“ naznanja, da je general Methuen zelo slabo zavarovan na južni strani reke Modder. Pretita ga napasti burska generala Brinelo od strani in Delarey od juga.

Berolin, 7. decembra. Položaj za Angleže je vedno bolj resen. Splošna vstaja v Kaplandu se pripravlja in le povelja čakajo iz Pretorije. Buri mislijo, ako si osvoje Ladysmith, Kimberley in Mafeking, Angležem ponuditi mirovne pogoje. Ako jih Anglija ne vsprejme, tedaj se iz Pretorije da povelje za splošno vstajo vseh Burov.

London, 7. decembra. Angleški vojni oddelek ima nalog po ovinkih iti čez reko Tugelo na pomoč Ladysmithu, ker se baje to mesto več ne more dolgo držati.

London, 7. decembra. General Buller brzjavlja, da je v bitki pri Kimberleyu padlo 20 mož in 2 častnika, štirje častniki in 28 mož je ranjenih. O konečnem izidu general molči.

London, 7. decembra. „Times“ objavlja brzjavko iz Ladysmitha 28. m. m. v kateri se glasi: Sovražnik je naskočil naše najslabeje točke v mestu, kroglice iz burskih topov imajo velikanski učinek, dnevne porcije za vojaštvo smo morali zmanjšati. Veliko število vojakov je zbolelo, vključ temu se pa še skušamo braniti burskih napadov.

Cena žitu na dunajski borzi dné 6. decembra 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl. 8 16 do gl. 8 17
Rž za pomlad	» 6 80 » » 6 81
Turšica za maj-junij . . .	» 5 31 » » 5 32
Oves za pomlad	» 5 39 » » 5 40

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 8062 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
6	9. zvečer	734.0	3.5	brezv.	del. oblak	
7	7 zjutraj	730.7	-0.0	sl. vzsvh.	oblačno	0.0
	2. popol.	729.5	0.6	sl. vzh.	dež	

Srednja včerajšnja temperatura 2.2 normale: -0.4°.

Zahvala. 965 1-1

Za od vseh strani v najobilnejši meri nam došle dokaze toplega sočutja in pristrčne soudeležbe mej dolgo boleznijo kakor tudi pov. dom smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, ozir. najboljšega očeta, brata, svaka in strijca, preblagorodnega gospoda

Ivana Perdana

čutimo se dolžne za najiskrenejšo, najtoplejšo zahvalo, za katere najprijaznejši vsprejem s tem prosimo. Posebno se čutimo podpisani dolžne izraziti svojo najglobljejo zahvalo za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu slav. prostov. gasilnemu društvu, katoliškemu rokodelskemu društvu, zidarskemu in tesarskemu društvu, kakor tudi vsem dobrim prijateljem pokojnika, ki so mu poklonili tako obilo vencev, konečno slav. pevskemu društvu »Slavec« in trgovskemu pevskemu društvu za ginljive žalostinke.

V Ljubljani, dné 6. decembra 1899.

Žalujoča rodbina.

Prodajalnica katol. tiskovnega društva

prej H. Ničman

v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2

priporoča svojo bogato zalogo molitvenikov, mnogovrstnih podob in raznih drugih devotionalij, zlasti:

- Rožne vence**, navadne, po pet oddelov, na niti dvanajstERICA 25 kr. do 1 gld. 40 kr.; na žici dvanajstERICA 45 kr. do 3 gld.; iz bisernice jeden 35 kr. do 2 gld.; iz bisernice na srebrni žici in s krížcem bisernim ali srebrnim jeden 1 gld. 70 kr. do 3 gld.; iz aluminija po 65 kr. kos.
- Rožne vence Naše Ljube Gospe**, dvanajstERICA 60 kr. do 1 gld.; **rožne vence Žalostne M. božje**, dvanajstERICA 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 40 kr.; **rožne vence za duše v vlačih**, dvanajstERICA 1 gld. ali 1 gld. 10 kr.
- Svetinjske**, raznovrstne, manjše in večje, dvanajstERICA 70 kr., 1 gld. 20 kr. do 3 gld. 60 kr.
- Svetinjske za „Marijine družbe“**, velike, iz aluminija, s slovenskim napisom, jedna 12 kr., sto skupaj 10 gld.
- Srebrne svetinjske** »Brezmadežnega Spoč.« in »presv. R. Telesa« po 45 kr. jedna in višje.
- Pražki Jezuščki**, v malih puščah, po 10 kr., več skupa, ceneje.
- Križci za rožne vence**, dvanajst 25 kr. do 1 gld. 20 kr., iz niklja jeden 7 kr. do 70 kr.
- Križi** razne velikosti in kakovosti s stojalom ali za na steno od 75 kr. jeden do 20 gld.
- Podobice za I. sv. Obhajilo**, sto skupaj 2 gld. 50 kr., s čipkami 3 gld. 80 kr.; večje za okvir, sto 6 gld. in 12 gld.
- Spomin sv. misijona**, sto podob skupaj 85 kr.
- Litantje presv. Srca Jezusovega**, slovenske, nemške, latinske, sto skupaj 80 kr.

itd. itd.

E. Zbitek-ov v Novi štift pri Olomoucu zavod za izdelovanje stekleno-mozaičnih božjih grobov, lurskih duplin in altarjev za procesije ob sv. Rešnjem Telesu. Odlikovan od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; priznanja katol. teolog. akademije v Peterburgu, nemškega misijona v Carigradu itd.

Ilustr. ceniki zastoj. Vse pošiljave zajamčene. 184 4-1

„Národna kavarna“.

V četrtek dné 7. decembra 1899

vojaški koncert

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

964 1-1

Fran Krapež.

„Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo“

pisarna v Šelenburgovih ulicah št. 3 v Ljubljani,

sprejema in izplačuje

hranilne vloge vsaki dan in obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %

od dné vložitve do dné vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge zavodov in slovenskih društev ter delavcev in poslov obrestnje celo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. Hudnik,
predsednik.

757 22

Koledar

katol. tiskovnega društva za l. 1900,

krasno vezan, z jako zanimivo in rabno vsebino, z vrtnim koledarjem, z imenikom učencev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v »Katol. Bukvarni« 1 gld. 20 kr. Udom tiskovnega društva je brezplačen.

Dobro Izabela-vino

hektoliter po 10—15 gld., postavljeno na goriski kolodvor, se kupuje potom „Kmetijske zadruge v Št. Petru pri Gorici“. 959 3-2

939 3-3

Šivalnih strojev tovarniška zaloga

Ivana Jax-a

v Ljubljani, Dunajska cesta 13

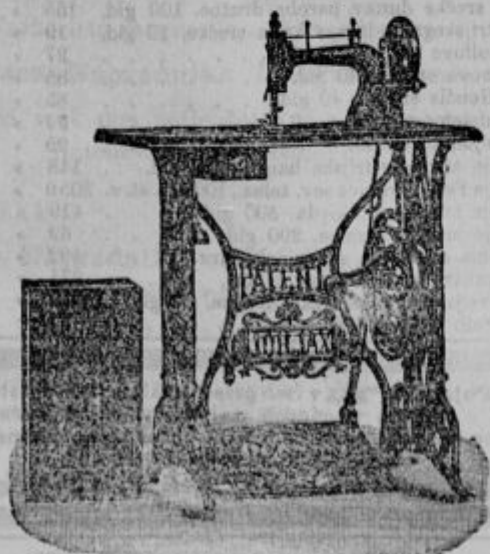
priporoča svoje pripoznano najboljše

šivalne stroje

za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

713 20-16

Koverta s firmo

in

vizitnice

priporoča

„Katol. Tiskarna, v Ljubljani.“

K št. 397/praes.

Razpis služeb.

Pri mestnem magistratu se vsled preuredbe prejemkov mestnih slug, sprejete v izrednej javnej seji občinskega sveta dné 21. novembra 1899, v smislu § 30. občinskega reda razpisuje v dokončno popolnitev

dvanaest služeb magistratnih uradnih in troje služeb šolskih slug,

in sicer:

- troje služeb magistratnih slug z letno plačo po 550 gld.,
- čvetero z letno plačo po 500 „ in
- petero z letno plačo po 450 „

katera je določena tudi za vse mestne šolske sluge.

S to plačo je združena tudi pravica do dveh v pokojnino vstevnih petletnih po 50 gld., dejalnostna doklada v višini 20% letne plače in pri magistratnih uradnih slugah pravica do službene obleke.

Magistratnim slugam, kateri imajo odkazana prosta stanovanja, se dejalnostne doklade ne izplačujejo. Dokončno nastavljenim magistratnim uradnim slugam se začasna doba, če so služili nepretrgoma, vsteva v pokojnino, šolskim slugam se pa vstevajo le v dokončni službi prebita leta.

Od prosilcev za razpisana mesta se zahteva v smislu § 14. službene pragmatike popolno znanje slovenskega jezika v besedi in pisavi. Vrhu tega morajo znati dobro računati in dokazati, da so telesno zdravi.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje je vlagati pri predsedstvu mestaega magistrata

do 10. dné decembra t. l.

Zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 24. novembra 1899.

Izjava.

Jaz Jožef Grosman po domače Kazinov Jože z Iga, sem neposredni provzročitelj novice »Iz konsumnega društva na Igu« v »Slovenskem Narodu« z dne 25. februarja 1899. Zapeljan po notoričnem sovražniku gosp. dr. Ivana Mavringa, sporočil sem vsebino navedene novice uredništvu »Slov. Naroda«. G. dr. Ivan Mavring me zaradi tega toži in zadeva bi imela priti pred porotnike. Izjavljam s tem, da obžalujem svoj označeni čin, preklicujem cele vsebine zadevne novice kot od začetka da konca neresno, in prosim gospoda dr. Ivana Mavringa javno, naj mi, ker je tem potem prejel popolno zadostilo, odpusti in svojo tožbo umakne.

Enodobno poslal sem jednako izjavo uredništvu »Slov. Naroda«.

Na Igu, dne 4. decembra 1899.

963 1-1

Jože Grosman.

Napise in slikanje grbov obrtnih in trgovskih znakov na steklo, les in kositar oskrbuje in umetno izvršuje v lastni delavnici tvrdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 18 11-8

Preselitev in razprodaja.

Anton Zagorjan

se je preselil

v **Lingarjeve ulice**

v nove meščansko palačo, bivšo kresljo in tu

razprodaja

vso zalogo: knjige, pisarniški in pisemski papir, vizitnice, kuverte, kasete, poslovne knjige, noteže, šolske zvezke in druge potrebščine itd. itd.

pod **trorniško ceno.**

Ker želi vse kar najprej mogoče razprodati, so cene res neverjetno nizke in zato vabi p. n. slavno občinstvo k obilnemu nakupovanju. 933 3-8

☞ Cena darila za Miklavža in Božič.

Vsestransko jako pohvaljena

'Vzgoja in omika ali izvir sreče'

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati), se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 1 gld 90 kr., ali proti poštnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Hauptstrasse 84, 3. Stiege, II. Stock, Th. 38.** 717 21-18

Založnik, ozir. prodajalec je voljan nerazrezano in čisto knjigo v treh dneh tudi nazaj vzeti in denar povrniti.

Izvrstna, naravna hrvaška

vina

priporoča iz svojega kleta

Mirko Broz v Zagrebu

Oddaja jih v sodih od 50, 100, 200, 300 l. itd. po 22, 23, 24, 25, 26 liter iz let 1895, 1896, 1897, 1898. Sode računam posebej ali nazaj jemljem franko. Vsa moja vina so analizirana in jamčim za njih naravnost. 726 50-40

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899: čez 2 milijona gld.

Denarni promet v devetih mesecih: čez 6 1/2 milijona gld.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče št. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld. čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899:
2,112.219 gld. 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept. 1899:
6,757.658 gld. 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1899.

853 15

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Jostp Štška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec,
posestnik, podjelnik in trgovec
v St. Vidu nad Ljubljano.

Frančišek Blrk,
stolni vikar v Ljubljani.

Dr. Janko Breje,
odvet. koncip. v Ljubljani.

Odborniki:

Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Mattja Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške
blagajne v Ljubljani.

Dr. Viljko Schweitzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Gregor Štbar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušentčnik,
stolni vikar v Ljubljani.

Telefon št. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokollirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet št. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dne do dne po 4 1/2 %.
Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 7. decembra.

Skupni državni dolg v notah	99 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 » 80 »
Avstrijska zlata renta 4%	116 » 50 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 » 45 »
Ogerska zlata renta 4%	116 » 50 »
Ogerska krona renta 4%, 200	95 » 05 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	911 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	377 » 50 »
London vista	120 » 82 1/2 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » 05 »
20 mark	11 » 79 »
20 frankov (napoleonodor)	9 » 59 »
Italijanski bankovci	45 » 15 »
C. kr. cekini	5 » 69 »

Dne 6. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » 25 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 35 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 » 25 »
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » 25 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106 » 50 »
Posojilo goriškega mesta	— » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 » — »
Priporitetne obveznice državne železnice	209 » 50 »
» južne železnice 3%	167 » 75 »
» južne železnice 5%	118 » 75 »
» dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	155 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 » 90 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 75 »
St. Genois srečke, 40 gld.	85 » 75 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	93 » — »
Ljubljanske srečke	25 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	148 » 25 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3050	— » — »
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	419 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	69 » 75 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	102 » 50 »
Montanska družba avstr. plan.	274 » 15 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	208 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 50 »

☞ Nakup in prodaja ☞

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

☞ Pojasnila ☞ v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

☞ naloženih glavnic. ☞